

Missiv

2025-03-05

Diarienummer: 25SON14

Handläggare:

Per Åsbrink
026-17 80 00
per.asbrink@gavle.se

Nämnd:

Socialnämnd

Remissyttrande på motionen från Sverigedemokraterna (SD) – Polisanmälan ska upprättas i Socialnämnden

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning

Vid Kommunfullmäktiges sammanträde den 2024-11-25 avlämnades en skriftlig motion av Richard Karlsson (SD), Elizabeth Puhls (SD) och Wanja Delén (SD) med följande förslag till beslut:

- Att socialnämnden får i uppdrag att, när lagen så tillåter, alltid upprätta polisanmälan när klient misstänks bedriva brottsliga handlingar, exempelvis gängkriminalitet, hedersvåld eller terrorism
- Att socialnämnden ska föra statistik över om polisanmälan upprättas vid brottsmisstanke eller ej

Begäran om yttrande i rubricerat ärende inkom till socialnämnden 2025-01-14.

Förslagen i den motion som bifogats för yttrande har utretts på nationell nivå inom ramen för lagstiftningsärendet "Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen"¹.

¹ [Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/om-regeringen/2024/08/okad-informationsflode-till-brottsbekampningen)

Utredningen utmynnade i en proposition i september 2024 vilken sedermera godkännts av riksdagen. De förslag som finns i propositionen träder i kraft den 1 april 2025. Förslagen innefattar en ny lag som ger ett antal statliga myndigheter samt kommuner, regioner och skolor en skyldighet att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten. Socialtjänsten har dock undantagits från denna nya lag men givits utökade möjligheter i uppgiftslämnande via sekretessbrytande bestämmelser enligt Offentlighet- och sekretesslagen (OSL). Regeringen har alltså valt att undanta socialtjänsten eftersom det skulle riskera att försvåra socialtjänstens uppdrag.

Yttrande

Sektor Vårld har tagit emot ärendet för beredning och lämnar utifrån det följande yttrande:

Skyldighet för socialtjänsten att överbäga polisanmälan

Om det finns misstanke om brott mot ett barn, enligt 3,4 eller 6 kap. brottsbalken (överbägg, olaga tvång, sexualbrott) eller lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor, bör socialtjänsten skyndsamt överbäga polisanmälan, såvida det inte strider mot barnets bästa ².

Socialnämnden är också skyldig att lämna ut uppgifter om misstänkt brottslighet i de situationer som anges i 6 § bidragsbrottslagen (2007:612), 32 c § folkbokföringslagen (1991:481) och 1–3 §§ lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Sekretessbrytande bestämmelser

Det finns möjligheter för socialtjänsten att, genom sekretessbrytande bestämmelser, lämna uppgifter till polisen i brottsförebyggande syfte, om personen det rör inte har fyllt 21 år. Bedömning måste dock göras i enskilda fall innan uppgifter lämnas ut.

Enligt 10 kap. 18 a § OSL (Offentlighets- och sekretesslagen) har socialtjänsten möjlighet att lämna ut uppgifter, som omfattas av sekretess, till polisen i syfte att förebygga att brott begås av personer som inte har fyllt 21 år.

Förutsättningarna är:

1. det finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet,
2. uppgiften till polisen kan antas bidra till att förhindra brott, och
3. med hänsyn till barnets bästa,

² Barnhus Gävleborg blir inkopplad i polisutredningar rörande polisanmälningar från polis och socialtjänsten rörande barn där det föreligger misstanke om vålds- och/eller sexualbrott. [Så går det till på Barnhus – Gävle kommun](#)

Vad gäller sekretessbrytande bestämmelser, *oavsett ålder*, finns möjlighet för socialtjänsten (enligt 10 kap. 18 b § OSL) att lämna ut uppgifter till polis och säkerhetspolisen i syfte att förebygga *terroristbrottslighet*. Socialtjänsten kan även lämna uppgifter (enligt 10 kap.18c § OSL) till polisen i syfte att förebygga *allvarigare vålds-, frids- eller sexualbrott, där ingår även hedersrelaterat våld och förtryck*.

Kommande förändringar i lagstiftning

Regeringen föreslår att det ska införas en ny lag (se "Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen") som ger ett antal statliga myndigheter samt kommuner, regioner och skolor en skyldighet att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten och övriga brottsbekämpande myndigheter.

Regeringen föreslår ändringar i OSL (Offentlighets- och Sekretesslagen) som innebär en utökad möjlighet för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att lämna uppgifter till brottsbekämpningen (se Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen). I den nya lagen har alltså regeringen undantagit socialtjänsten och hälso- och sjukvården skyldigheten att anmäla eller lämna uppgifter till polismyndigheten men har i stället givits utökade möjligheter att lämna uppgifter enligt OSL.

Från och med 1 april 2025 införs ny lagstiftning inom OSL gällande utökade möjligheter att lämna information i brottsbekämpande syfte³. De viktigaste ändringarna för socialnämnden redovisas nedan:

-Enligt 10 kap. 21 § OSL har socialtjänsten möjlighet att lämna uppgifter till polis gällande begångna vålds- och sexualbrott mot underåriga. Försök, förberedelse och stämpling till aktuell brottsrubricering har där lagts till.

-I 10 kap. 23 § OSL, som avser utlämnande av uppgifter till polis avseende begångna brott i övrigt, har kravet på att aktuell brottslighet måste ha ett minimistraff om 1 år sänkts till 6 månader.

Statistik polisanmälningar

Socialtjänstens beslut om polisanmälan registreras och dokumenteras i socialtjänstens verksamhetssystem. Enligt statistik ur verksamhetssystemet; under 2024 fattades 72 beslut om polisanmälan gällande misstanke om brott mot underårig, de allra flesta polisanmälningarna berörde övergrepp mot barn. Vidare fattades 124 beslut om att ej polisanmäla.

³ [Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen - Regeringen.se](#)

Förslag

Utifrån sektor Välfärds beredning av ärendet, enligt ovanstående, är förslaget att remissen och dess yrkande skall anses besvarat.

Magnus Höjer

Sektorchef

Sektor Välfärd

Remissyttrandet hanteras för beslut av socialnämnden vid sammanträdet 2025-04-29. Per Åsbrink, utredare, har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutgiltiga handläggningen har synpunkter inkommit från Simon Fröjd, jurist.